

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztvázás

362.7

Szerző:

Hely

Cím:

Látogatás az állami gyermekmenhelyen

Idő

"1920"

Forrás:

Szózat

Személy

Helyszám

Bp.
(Hely)1920 7/29
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Látogatás az állami gyermekmenhelyen Elhagyott gyermekek sorsa

— A Szózat tudósítójától. —

Az elhagyott gyermek védelmét az állam már a háború előtti boldogabb korszakban is kötelességének érezte. De akkor főleg érzelmi szempontok a humanitás motivuma vezették. A nemzetmentés gondolata akkor még nem töltött előtérbe. Ma az elhagyott gyermek védelme az országnak életbevágó érdeke. Ma a magyar nép léte függ attól, hogy a jövő generáció számban minél nagyobb, egyénenként pedig testben ép, lélekben emelkedett legyen. Annak a kötelességeljesítésnek az útjában azonban, amelyet az állam az elhagyott gyermek védelmében kifejt, *ugyszólván leküzdhetetlen akadályok* tornyosulnak. Az ország súlyos pénzügyi helyzete, az általános nyomorúság és a rettenetes nyersanyagihiány *nehéz helyzetbe* juttatják az állami gyermekvédelem szerveit, az állami gyermekmenhelyeket. A menhelynek tudvalevően az a feladata, hogy az elhagyott gyermeket fölvegye és *dajkaságba* adja. A béke éveiben ez nem volt nehéz. Könnyűszerrel akadtak egyszerű falusi emberek, akik az elhagyott gyermeket magukhoz vették és az államtól kapott szerény tartásdíjért fölnevelésének gondját magukra vállalták. Ma azonban lényegesen megváltozott a helyzet. Az állam hat éves korig *havi 35*, hat éves koron túl pedig *havi 30* koronát fizet a dajkaságba adott gyermekért. *Nevelésesen csekély összeg!* amely még a maximális áron számított lisztadagot sem képes föl-

dözni. Ebhez járul az óriási drágaság, amely ugyszólván kizárja, hogy a szegényebb falusi osztályok — hiszen a nevelő szülők legnagyobb részét belőlük kerüitek ki — elhagyott gyermeket magukra vállaljanak. A *dajkaságba adás lehetősége* tehát ijesztő módon csökken. Ugyanakkor pedig a fölvetelre *jelentkezők száma* elképzelhetlenül növekedik. Mert hiszen nemcsak a szó szoros értelmében elhagyott gyermekeket viszik a menhelyre, hanem azokat is, akiket a szülők nem képesek elnevelni. Már pedig ezeknek a száma az előző évekhez képest érthető módon óriási mértékben megnövekedett. Hogy ennek mi a következménye, arról egy *látogatás a budapesti gyermekmenhely központjában* meglehetősen képet tár szemünk elé!

— Az első épület, amelyen végig megyünk, az „*észlelő osztály*”. A fertőző betegségek *elterjedésének megakadályozása* volna a célja. A fölvevett gyermekeket, akiket valamilyen betegség szimptomái mutatkoznak, itt a betegség inkubációs idejének megfelelő időtartamra elkülönítik és megfigyelik.

egyes termekben *rettenetes tulzsufaltság* van. Egyik másik ágyban kettősével-hármasával fekszenek a szerencsétlen kicsinyek, pedig a szobában az ágyaktól már jární sem lehet.

Az egyes szobákon belül az elkülönítésnek semmi lehetősége. Vannak ugyan nagyképi szerkezetek, fából és üvegből készült *ugynevezett boxok*, de csak három faluk van. Az

sem ér a tetőig. A nyitott oldallal szemközti pedig egy másik boxnak a nyitott oldala. Vajjon ki tervezte ezeket a boxokat? Akadna még Magyarországon ember, aki ezeknek az elkülönítő hatásában hisz? Vagy itt is csak a látászatmunkának hódoltak? — Végignézzünk ezeken a zsúfolt ágyacskákon, kicsoda származásos kis lények!

Az ügyeletes orvos, aki bennünket kataszol, fölkarja egyiket, másikat,

Rongyokból, papírpelenkából *dli a pótyázat*. Atázik egy-kettőre — panaszkodik az egyik kisasszony. — *beszívják a mirtazok a nedvességet, megrothadnak*. És erre az örökös nedves fohelyre jönnek az újak,

Kérdem a doktortól, hány halálozás volt február hóban ebben a szobában? Huszonegy — hangzik a válasz — minden napra átlag egy.

Panaszkodnak tovább a fehérköppenyés kisasszonyok, *nincs meleg víz* csak napjában háromszor egy-egy órára. Este hőtől reggel nyolcig semmi.

— Panaszkodik a doktor is: Fel kell vennünk mindenkét. Súlyos beteg, kiéhezelt gyerekeket is, akiknek életbenmaradására még csak reményünk sem lehet. Össze kell itt szorongatnunk őket.

Es ha azt mondjuk, nincsen hely, akkor jön a rosszindulatu támadás a sajtóban.

— Ez nem az a hely — írják — ahol tulzsufaltság lehet. Ez az otthon sohasem lehet tulzsufolt.

Átmegeyünk az anyák szobájába. Tizenhat ágy van összeszorítva egy helyen, ahol legfőkébb hatnak volna szabad lenni. És így is nem egyszer ketten kerülnek egy ágyba. Pedig Budapesten mostanában spanyoljárvány van.

— A beteg gyermekek pavillonjában ugyanez a helyzet. Elkülönítés csak annyi, hogy az egyfejta betegségeben szenvedőket egy terembe zsúfolják össze. De gyakran még ez sem lehetséges.

Micsoda istentelen munkát kell itt az orvosi és ápolói személyzetnek végeznie és milyen rejtőnően hiábavaló munka ez.

Végül a *transzport-osztályt* látogatjuk meg. A maximális befogadóképessége 50 gyermek volna. És vannak benne néhanapján 150-en is. Itt már ágy sincs elég. Még ha kettesével fekszenek egy ágyban, akkor sem jut mindenkire. A kóborkolatu öltözőhelyiségben alszik egy része.

Van ennek a *transzport-osztálynak* egy pavillonja a könnyű betegek részére is. Egyszerű deszkából épített faházak. Iskolapéldája a tűzveszélyes helyeknek.

Szükségessnek tartjuk, hogy a menhelynek ezekre a teljesen lehetetlen állapotaira kimerítően rámutassunk. Lehet, hogy ezekben bennünket is bürokráciával vádolnak, mert némelyek szerint bürokrácia, ha a vezetőség kijelenti, hogy a men-

helyen túlszűfolttság van. Hogy a parasztlásszony már nem vállal gyermeket a szoptatásra, mert kevés neki a szoptatásra az anyagi támogatás. Bürokrácia, hogy előre meghatározzák a menhely befogadóképességét és hogy tiltakoznak az ellen, hogy újabb gyermekeket küldjenek. De mi nem félünk ettől a kritikától. Hogy egy épület, egy körterem befogadóképességét előre megállapítják, azt mi nem bürokráciának, hanem inkább szakértő előrelátásnak nevezzük. Mi csak helyeselhetjük, hogy az intézet vezetősége ridegen és kendőzés nélkül állapítja meg a való tényállást. Ez kötelessége. Elég volt a látszatjelentésekből, az eitussolásokból, a kellemes alárendeltekéből, akik, hogy följebbvalóiknak kedvében járjanak, eititkolják a helyzet sivárságát. Hogy ezek a kényelmes látszatjelentések micsoda károkat okozhatnak, azt a háboruban a magunk kárán végre megtanulhattuk volna.

Főlhivjuk az illetékes körök figyelmét a menhely szomorú és tarthatatlan állapotaira. Tessék ridegen szembenézni a tényekkel! Vagy vannak az államnak anyagi eszközei arra, hogy minden elhagyott gyermeket fölkaroljon s akkor ezeket az anyagi eszközöket nem szabad a gyermekvédelemtől megvonni. Vagy nincsenek és akkor legalább az életképesek megmentéséről kell gondoskodni.